

ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว

จังหวัดตรัง

Strategies for Trang Province Tourism

Potential Development

ดุสิตพร ฮกทา^{1*}, เสรี วงษ์มณฑา², ชุชนะ เตชคณา³

และณัฐพล ประดิษฐ์ผลเลิศ⁴

Dusitporn Hokta^{1*}, Seri Wongmonta², Jusana Techakana³

and Natthapol Praditphonlert⁴

¹ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา กรุงเทพฯ 10330

² รศ.ดร., วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

³ ผศ.ดร., วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

⁴ อ.ดร., วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

¹ Graduate Student, Doctor of Philosophy Program in Tourism Management, College of Management, University of Phayao, Bangkok, 10330, Thailand

² Assoc. Prof. Dr., College of Management, University of Phayao, Bangkok, 10330, Thailand

³ Asst. Prof. Dr., College of Management, University of Phayao, Bangkok, 10330, Thailand

⁴ Lecturer, Dr., College of Management, University of Phayao, Bangkok, 10330, Thailand

* Corresponding author: E-mail address: aj_tor_2555@hotmail.com

(Received: December 15, 2016; Revised: March 15, 2017; Accepted: March 17, 2017)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง และ 2) กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งสิ้น 22 คน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ SWOT การสังเคราะห์ TOWS Matrix และเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 400 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ประกอบด้วย 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสู่สากล 2) ยุทธศาสตร์การฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยว 4) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่สากล และ 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์ ศักยภาพการท่องเที่ยว จังหวัดตรัง

Abstract

The objectives of this study were 1) to analyze the internal and external environment of Trang Province tourism and 2) to determine the strategies for the development of Trang Province tourism potential. The mixed methods approach was applied as the research design, and in-depth interview was used as the instrument to gather the relevant data from 22 samples. Furthermore, the content analysis, SWOT analysis and TOWS matrix synthesis were used to analyze the

collected data. Another data collection method was a questionnaire which was employed to collect the data from 400 samples, and the data were quantified and analyzed using the descriptive statistics to examine values of Mean and Standard Deviation. The results of this study indicated that the strategies for Trang Province tourism potential development consisted of 5 significant strategies: 1) development of infrastructures and facilities to promote international tourism, 2) development and evolution of integrated sustainable attractions, 3) development of value-added products and services, 4) establishment of reliability and increase of international tourism opportunities, and 5) development of human resources and improvement of tourism network relationship.

Keywords: Strategy, Tourism Potential, Trang Province

บทนำ

ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจโลก ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกชูการท่องเที่ยวเป็นสินค้าหลักที่สำคัญของประเทศ เพราะการท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้อย่างมหาศาลทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคงยิ่งขึ้น การท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีความสำคัญอันดับต้น ๆ ในอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศต่าง ๆ [1] ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม บทบาทที่เด่นชัดบทบาทหนึ่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมาของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือ บทบาทด้านเศรษฐกิจที่สามารถทำรายได้ให้ประเทศเป็นลำดับต้นเนื่องมากจากการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจของประเทศ [2]

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) ได้คาดการณ์การท่องเที่ยวในพ.ศ. 2573 จะมีคนทั้งโลกเดินทางท่องเที่ยวแบบก้าวกระโดดถึง 1,800 ล้านคน ด้วยอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.3 ต่อปี โดยจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ปีละประมาณ 43 ล้านคนนับตั้งแต่พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป และได้คาดการณ์เพิ่มเติมเกี่ยวกับโอกาสและความท้าทายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตไว้ 5 ประการ ได้แก่ 1) การท่องเที่ยวจะเป็นเครื่องมือที่ทรงอำนาจในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งลดความยากจนในหลายประเทศจากการสร้างงาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและรายได้จากการส่งออก 2) เพื่อก้าวไปสู่ศักยภาพนี้จำเป็นต้องสร้างและยกระดับการรับรู้เพื่อที่จะทำให้การท่องเที่ยวเป็นเรื่องสำคัญในวาระทางการเมือง 3) ความยั่งยืนทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญมากขึ้น 4) ความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงง่าย เนื่องจากมีประสบการณ์มากขึ้นมีความต้องการสูงขึ้น รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอายุ การย้ายถิ่น และความหลากหลายของโครงสร้างครอบครัว การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและวิถีชีวิตจากเศรษฐกิจเชิงบริการสู่เศรษฐกิจเชิงประสบการณ์ และ 5) การแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในแง่ของการสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เหมาะสม เช่น นวัตกรรม ความหลากหลายของสินค้า ตลาด และกลุ่มลูกค้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การตลาด และการส่งเสริมสินค้า การวิจัย การประเมินผล และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลคุณภาพ เป็นต้น [3] สถานการณ์การท่องเที่ยวประเทศไทยในพ.ศ. 2560 จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา คาดการณ์ว่าเป้าหมายรายได้จากการท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2560 ประมาณ 2.5 ล้านล้านบาท โดยภาคธุรกิจท่องเที่ยวเป็นเป้าหมายหลักในกระจายเม็ดเงินลงสู่ภาคธุรกิจต่าง ๆ ทั่วประเทศได้อย่างรวดเร็วทั่วถึง และเป็นแรงขับเคลื่อนในการพลิกฟื้นเศรษฐกิจไทยเติบโตอย่างก้าวกระโดด ตลอดจนเน้นพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ กระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ดูแลสิ่งแวดล้อม และยกระดับภาพลักษณ์ประเทศไทย [4] ทั้งนี้

โอกาสและสิ่งท้าทายที่กล่าวมาข้างต้นเป็นสิ่งที่ประเทศไทยและจังหวัดตรังควรให้ความสำคัญและวางแผนเตรียมความพร้อมรับกับสถานการณ์การท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้มีประสิทธิภาพต่อไป

จังหวัดตรังเป็นเมืองทางภาคใต้ของประเทศไทย และเป็นเมืองท่าค้าขายที่เจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตที่เติบโตต่อเนื่องยาวนานมาจนถึงปัจจุบัน สิ่งสมรือเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เป็นมรดกตกทอดไว้ในแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง การไปเยือนจังหวัดตรังจึงนับว่าได้ท่องเที่ยวครบทุกชนิด มีทั้งดินแดนธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิต อีกทั้งการให้บริการยังเป็นการบริการแบบเจ้าบ้านที่ดี ส่งผลให้ปัจจุบันเมืองตรังยังคงเป็นเมืองที่มีเสน่ห์น่าค้นหา อีกทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เช่น ถ้ำมรกต ถ้ำเลขากอบ เกาะกระดาน เกาะมุก เป็นต้น ประกอบกับ มีทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมอย่างยิ่งแก่การท่องเที่ยว ปัจจุบันการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังมีจำนวนนักท่องเที่ยวและเกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นเพราะจังหวัดตรังมีชื่อเสียงที่แตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวอื่นอย่างชัดเจน ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมการผจญภัยและอาหารการกิน หลากหลายรูปแบบ ซึ่งเหมาะสำหรับผู้ที่หลงใหลการเที่ยวชมในบรรยากาศของหาดทราย ชายทะเล กลุ่มเกาะหรือถ้ำที่มีอัตลักษณ์ของตัวเอง ที่สำคัญยังคงมีความสมบูรณ์ทางธรรมชาติที่สวยงาม และมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่ไม่เปลี่ยนแปลง [5]

เมื่อพ.ศ. 2558 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดโครงการตามแนวคิดปีท่องเที่ยววิถีไทย โดยคัดเลือก 12 จังหวัดทั่วประเทศเพื่อขยายฐานการท่องเที่ยวจากจังหวัดหลักที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางไปเยือนเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว เชื่อมโยงท่องเที่ยวไปยังจังหวัดทางเลือก 12 จังหวัดที่มีจุดเด่น ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมภายใต้โครงการ “เมืองต้องห้ามพลาด” จังหวัดตรังเป็น 1 ใน 3 จังหวัดภาคใต้ที่ได้รับคัดเลือกในโครงการนี้ โดยชูความเป็น

เมืองแห่งยุทธจักรความอรร้อย ผ่านรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจภายในจังหวัดตรง ทำให้มีเงินหมุนเวียนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการสร้างงาน สร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก [6] ในด้านสถิติการท่องเที่ยวของจังหวัดตรงถือได้ว่าการเติบโตทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในพ.ศ. 2558 มีนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 1,414,663 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ประมาณ 105,695 คน สร้างรายได้ 7,710.20 ล้านบาท เพิ่มขึ้นประมาณ 826.25 ล้านบาท [7] ซึ่งถือได้ว่าแนวโน้มการท่องเที่ยวของจังหวัดตรงมีทิศทางที่เติบโตอย่างก้าวกระโดด

อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่มากขึ้นก็ยังส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจทำให้ค่าครองชีพของคนในพื้นที่สูงขึ้น และรายได้จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้กระจายสู่คนในชุมชนเท่าที่ควรด้านสังคมมีการย้ายถิ่นฐานเข้ามาในจังหวัดตรงมากขึ้น เกิดความแออัดและสุ่มเสี่ยงต่ออาชญากรรมที่จะเพิ่มมากขึ้น ด้านประเพณีและวัฒนธรรมเกิดการบิดเบือนวิถีชีวิตและวัฒนธรรมตลอดจนการเปลี่ยนค่านิยม ด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรการท่องเที่ยวและมลภาวะเพิ่มขึ้นในน้ำ เสียงและอากาศ [8] ทั้งนี้ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดตรงยังไม่มีกำหนดยุทธศาสตร์เฉพาะด้านในการพัฒนาและการอนุรักษ์การท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเติบโตด้านการท่องเที่ยวอย่างก้าวกระโดด [9] ประกอบกับ การท่องเที่ยวจังหวัดตรงยังคงมีอุปสรรคหลายด้านที่ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวไม่เต็มศักยภาพจากการขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและการแย่งชิงนักท่องเที่ยวของจังหวัดอื่น ๆ มีแนวโน้มสูงขึ้น การกระจุกตัวของเศรษฐกิจเฉพาะในเขตสถานที่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดตรง โดยส่วนใหญ่จะกระจุกตัวตามเกาะต่าง ๆ สอดคล้องกับเกรียงไกร บัวชมพู [10] ชี้ให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดตรงสนใจแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเท่านั้น ส่วนน้อยมากที่จะสนใจสถานที่ท่องเที่ยวรองตามอำเภออื่น ๆ นอกจากนี้ มีความไม่สอดคล้องเชิงนโยบาย

ระหว่างนโยบายท้องถิ่นกับนโยบายส่วนกลาง ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดผลกระทบในด้านลบ ต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง [9, 11] สอดคล้องกับมณฑลฑาทิพย์ แคนยุกต์ และคณะ [12] ที่ระบุว่า การเข้ามาสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดกิจกรรม การท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น มีความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ จะต้องกำหนดนโยบาย และมาตรการที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง และควรพัฒนาระบบการบริการ อย่างเหมาะสมตลอดจนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางนโยบายด้านการท่องเที่ยว

แม้ว่าการท่องเที่ยวจัดได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมีคุณประโยชน์ต่าง ๆ มากมายทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อย่างไรก็ตาม เมื่อนึกถึงการท่องเที่ยวก็ไม่ควรนึกถึงประโยชน์เพียงด้านเดียว เพราะหากขาดการ วางแผนและจัดการท่องเที่ยวที่ดี อาจก่อผลกระทบเชิงลบตามมาอย่างมาก [13] ด้วยเหตุที่ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพ การท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และส่งผลกระทบโดยตรงแก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวทุกกลุ่ม ประกอบด้วย หน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน ชุมชนหรือแม้กระทั่งนักท่องเที่ยว ทำให้ ผู้วิจัยมองเห็นปัญหาและต้องการศึกษาว่า การท่องเที่ยวของจังหวัดตรังมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคเป็นอย่างไร เพื่อจะได้วิเคราะห์ สังเคราะห์และกำหนด ยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรังที่มีการบูรณาการ ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปได้และยั่งยืน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว [14]

การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว หมายถึง ความสามารถในการจัดการ การท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยแบ่งเป็นด้านสิ่งดึงดูดใจ ทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางการเข้าถึงและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งนี้ ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้อต่อการพัฒนา การปรับปรุงหรือทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง รวมถึงความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวนั้นว่ามีเพียงพอที่จะดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวให้ตัดสินใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นหรือไม่ ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยว

ควรจะต้องมีการจัดการท่องเที่ยวที่ดีและมีเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินศักยภาพ 6 ด้าน (6 As) ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) 2) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) 3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 4) กิจกรรม (Activities) 5) การบริการขั้นพื้นฐาน (Ancillary) และ 6) รายการสำเร็จรูปที่จัดไว้ใช้ในการท่องเที่ยว (Available Package)

แนวคิดกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ [15]

กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก คือ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาโอกาสและอุปสรรคที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไป เช่น เศรษฐกิจสังคม การเมือง กฎหมาย เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการแข่งขัน 2) กำหนดวิสัยทัศน์เป็นการกำหนดเป้าหมายกว้าง ๆ ของสิ่งที่ต้องการเป็นและทิศทางในอนาคต นอกจากนั้นจะเป็นแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการขึ้นว่าองค์กรพยายามจะทำอะไร และจะเป็นอะไร 3) กำหนดพันธกิจที่ต้องทำ เพื่อระบุขอบเขตการดำเนินงานขององค์กร โดยกำหนดไว้เป็นข้อความภารกิจเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรในอนาคต โดยทั่วไปข้อความภารกิจจะมุ่งเน้นประเด็นที่แสดงออกอย่างชัดเจน และมีความเฉพาะเจาะจงในคุณลักษณะของแต่ละหน่วยขององค์กรว่ามีอะไรบ้าง และเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก้าวเข้าสู่สภาพที่ต้องการเป็นในอนาคต 4) กำหนดหลักการนำทางในการพัฒนาโดยมีการกำหนดเป็นเงื่อนไขในระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการบูรณาการและยั่งยืนในพื้นที่ 5) กำหนดยุทธศาสตร์เป็นการแปลงวิสัยทัศน์สู่แผนงานที่ชัดเจนและสามารถวัดได้ จึงจะเกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและบูรณาการที่ครอบคลุมด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม 6) กำหนดกลยุทธ์เป็นการกำหนดแผนแม่บทเพื่อให้เห็นว่าองค์กร

จะดำเนินการอย่างไรเพื่อให้บรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กลยุทธ์จะเป็นการนำข้อได้เปรียบทางการแข่งขันมาใช้มากที่สุด แต่ในขณะเดียวกันจะลดข้อเสียเปรียบทางการแข่งขันให้เหลือน้อยที่สุด

วัตถุประสงค์

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง และ 2) เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

ระเบียบวิธีศึกษา

การศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง เป็นกระบวนการวิจัยแบบผสมผสานเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดำเนินการศึกษาดังนี้

ประชากรเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง จำแนกได้ 4 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 บุคลากรในองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายกำกับดูแล และให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง กลุ่มที่ 2 บุคลากรในองค์กรภาคเอกชนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง กลุ่มที่ 3 ผู้นำชุมชนและประชาชนชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตรัง กลุ่มที่ 4 นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ผู้แทนหรือผู้รับผิดชอบโดยตรงได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งใช้ผู้ให้ข้อมูลหลัก รวม 22 ราย เพื่อให้ครอบคลุมผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 จำนวน 8 ราย กลุ่มที่ 2 จำนวน 7 กลุ่มที่ 3 จำนวน 7 ราย โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือก คือ ต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานหรือมีตำแหน่งระดับหัวหน้าขึ้นไปหรือเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอย่างน้อย 5 ปี สำหรับกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา [16] ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังจาก 4 กลุ่ม ทั้งสิ้น 400 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถาม ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ 2) สภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค 3) แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นตามคำแนะนำ และผ่านผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาที่มีข้อความครอบคลุมครบถ้วนและสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามแบบปลายปิดที่ใช้ในการประเมินยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยการนำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นจากการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิซึ่งผ่านผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ที่ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก และข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารวิชาการ บทสัมภาษณ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT เทคนิคการสังเคราะห์ด้วยตาราง TOWS Matrix เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบแบ่งหมวดหมู่แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความหมายให้ออกมาในรูปของคำอธิบาย สร้างข้อสรุปและอุปนัยเป็นผลการวิจัย [17] การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน [16]

ผลการศึกษา

การศึกษายุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT ของ Albert Humphrey [18] ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง จุดอ่อน) และสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส อุปสรรค) ของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ผลการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นได้มาจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งมีความสำคัญต่อการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพท่องเที่ยวจังหวัดตรังสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นได้ดังแสดงในตารางที่ 1 มีดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
S 1. มีแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยว ชนบธรรมเนียม และ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ สามารถสร้างจุดขายทางการท่องเที่ยว S 2. มีแหล่งทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ และแหล่งพวยมแห่งเดียวของทะเลอันดามัน จัดเป็นจุดขายสำคัญทางการท่องเที่ยว S 3. มีระบบคมนาคมขนส่งที่ครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ เอื้อต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว S 4. มีสินค้าของที่ระลึกประจำจังหวัด ที่สร้างชื่อเสียงระดับประเทศ เช่น หมูย่าง ขนมเค้กขนมเปียะ ผ้าทอนาหมื่นศรี เป็นต้น S 5. มีเทศบาลงานประเพณีต่างที่เป็นเอกลักษณ์ และมีชื่อเสียงของจังหวัดให้นักท่องเที่ยวชมได้ตลอดปี เช่น ประเพณีกินเจ ประเพณีลากพระ งานเทศกาลหมุย่างและขนมเค้กเมืองตรัง เป็นต้น	W 1. ขาดการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการในการเตรียมรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในอนาคต W 2. โครงสร้างพื้นฐานหลักและเส้นทางคมนาคม ยังไม่เพียงพอและยังไม่ได้มาตรฐานในระดับสากล W 3. ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวขาดการต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่า W 4. ขาดแคลนบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะภาคที่พักที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ W 5. กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวจังหวัดตรัง ยังมีจำนวนน้อย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายใน	จุดอ่อน (Weaknesses)
จุดแข็ง (Strengths) S 6. เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของภาคใต้ฝั่งอันดามัน ทั้งทางบกและทะเล เช่น สวนพฤกษศาสตร์ภาคใต้ (ทุ่งค่าย) บ่อน้ำพุร้อนสอาดย์ ถ้าเลเขากอบ เป็นต้น S 7. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางบกและทาง ทะเล เช่น ดำน้ำดูปะการัง เที่ยวชมน้ำตก เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ เรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น เป็นต้น S 8. มีวัฒนธรรมการกินอาหารที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ อาหาร เข้าแบบฉบับชาวตรังที่ต่อมมีเป็นหลัก ได้แก่ กาแฟ หมูย่าง และ ดื่มชาแบบฉบับชาวตรังที่มีให้เลือกมากกว่า 20 ชนิด S 9. ประชาชนจังหวัดตรังส่วนใหญ่เป็นเจ้าของบ้านที่ดี และมี อุตสาหกรรมที่เจริญ	W 6. อุตุสภาพกรมการท่องเที่ยวในจังหวัดตรังขาดการ รวมกลุ่มเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริการด้านการท่องเที่ยว W 7. งบประมาณไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่องส่งผลต่อการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดให้มีความสวยงาม และได้ มาตรฐานในระดับสากล W 8. การประชาสัมพันธ์จังหวัดตรัง และการประชาสัมพันธ์ ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังยังมีน้อยและขาดการ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ W 9. ขาดการอนุรักษ์และจัดการด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตให้ เกิดความยั่งยืน

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของกรท่องเที่ยวจังหวัดตรัง (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายใน	จุดอ่อน (Weaknesses)
จุดแข็ง (Strengths)	
S 6. เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของภาคใต้ฝั่งอันดามัน ทั้งทางบกและทางทะเล เช่น สวนพฤกษศาสตร์ภาคใต้ (ทุ่งค่าย) บ่อหินพาร์มสเตย์ ถ้าเลเขากอบ เป็นต้น	W 6. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดตรังขาดการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริการด้านการท่องเที่ยว
S 7. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางบกและทาง ทะเล เช่น ดำน้ำดูปะการัง เที่ยวชมน้ำตก เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ เรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น เป็นต้น	W 7. งบประมาณไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่องส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดให้มีความสวยงาม และได้มาตรฐานในระดับสากล
S 8. มีวัฒนธรรมการกินอาหารที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ อาหาร เข้าแบบฉบับชาวตรังที่ต่อมเป็นหลัก ได้แก่ กากพ่ หมูย่าง และ ต้มข้าวแบบฉบับชาวตรังที่มีให้เลือกมากกว่า 20 ชนิด	W 8. การประชาสัมพันธ์จังหวัดตรัง และการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังยังมีน้อยและขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
S 9. ประชาชนจังหวัดตรังส่วนใหญ่เป็นเจ้าของบ้านที่ดี และมี อุตสาหกรรมที่เจริญ	W 9. ขาดการอนุรักษ์และจัดการด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตให้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายนอก

จุดแข็ง (Strengths)

- 1. การเติบโตของกลุ่มประเทศ BRIC ส่งผลให้นักท่องเที่ยว จากประเทศเหล่านี้เพิ่มจำนวนมากขึ้น
- 2. รัฐบาลให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวซึ่งเป็นแหล่งสร้าง รายได้ โดยมีนโยบายสนับสนุนและกระตุ้นการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง
- 3. จังหวัดตรังอยู่ในพื้นที่ความร่วมมือของกลุ่มพัฒนา เศรษฐกิจ IMT-GT ส่งผลต่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็น นักท่องเที่ยวใหม่
- 4. ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ทำให้เข้าถึงกลุ่ม นักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น

อุปสรรค (Threats)

- T 1. ภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจโลกและในประเทศ ส่งผลให้ นักท่องเที่ยวตัดสินใจชะลอเดินทางท่องเที่ยว
- T 2. ความไม่สงบในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผล ต่อภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัย
- T 3. ภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด และการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศของโลกส่งผลให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือก เดินทางท่องเที่ยว
- T 4. การแข่งขัน และแย่งชิงนักท่องเที่ยวของจังหวัดใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities)

อุปสรรค (Threats)

○ 5. การขยายตัวของสายการบินต้นทุนต่ำให้สะดวกและรวดเร็วในการเดินทาง ○ 6. นักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ○ 7. การจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศอาเซียนและพันธมิตรต่าง ๆ ทำให้ไทยมีศักยภาพในการแข่งขัน ○ 8. กระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น ○ 9. จังหวัดตรังมีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัยที่มีมาตรฐานระดับโลก ○ 10. การตื่นตัวในการทำธุรกิจการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นของประชาชนจังหวัดตรังเพราะราคาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและปาล์มน้ำมันตกต่ำ ○ 11. สถานศึกษาที่มีการพัฒนาหลักสูตรการท่องเที่ยวที่เป็นอัตลักษณ์จังหวัดตรัง	T 5. การเปิดเสรีอาเซียนทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างบุคลากรในอาเซียนส่งผลต่อการได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพเข้ามาทำงานด้านบริการโดยเคลื่อนย้ายไปสถานที่ประกอบอาชีพที่ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ดีกว่า T 6. การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล เพราะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและนโยบายของรัฐบาล T 7. ข้อจำกัดด้านกฎหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอุทยานของจังหวัดตรัง

ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง และนำเทคนิคการสังเคราะห์ด้วยตาราง TOWS Matrix โดยใช้จุดแข็ง (S) เกาะกวมโอกาส (O) เพื่อกำหนดกลยุทธ์เชิงรุก เอาชนะจุดอ่อน (W) โดยอาศัยโอกาส (O) เพื่อกำหนดกลยุทธ์เชิงแก้ไข ใช้จุดแข็ง (S) หลีกเลี่ยงอุปสรรค (T) เพื่อกำหนดกลยุทธ์เชิงป้องกัน และลดคู่จุดอ่อน (W) หลีกเลี่ยงอุปสรรค (T) เพื่อกำหนดกลยุทธ์เชิงรับ ซึ่งผลการสังเคราะห์ด้วยตาราง TOWS Matrix ในแต่ละประเด็นสามารถสรุปกลยุทธ์ที่ได้ดังแสดงในตารางที่ 2 มีดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการสังเคราะห์ด้วยตาราง TOWS Matrix

กลยุทธ์เชิงรุก (S, O)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (W, O)
1. กลยุทธ์การพัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวสู่สากล	1. กลยุทธ์การพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสู่สากล
2. กลยุทธ์การสร้างโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและระบบเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดใกล้เคียงและกลุ่มประเทศอาเซียน	2. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในเชิงพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
3. กลยุทธ์การส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจเพื่อพัฒนาการค้า การลงทุนด้านการท่องเที่ยว	3. กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว
4. กลยุทธ์การพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการตลาดท่องเที่ยว	

ตารางที่ 2 ผลการสังเคราะห์ด้วยตาราง TOWS Matrix (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (S, T)	กลยุทธ์เชิงรับ (W, T)
1. กลยุทธ์การพัฒนามาตรฐานสินค้าและบริการการท่องเที่ยว	1. กลยุทธ์การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. กลยุทธ์การป้องกันและรักษาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว	2. กลยุทธ์การพัฒนากิจกรรมนวัตกรรมและเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยว
3. กลยุทธ์การสร้างและพัฒนากลไกในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	3. กลยุทธ์การสร้างและเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจและภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
	4. กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลรองรับการท่องเที่ยวสู่สากล
	5. กลยุทธ์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง และเทคนิคการสังเคราะห์ด้วยตาราง TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่จังหวัดตรัง โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ได้ดังนี้ วิสัยทัศน์ คือ “ตรัง” เมืองการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนสู่สากล มีพันธกิจ 5 ประการ คือ 1. พัฒนาระบบคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวและบริการระดับสากล 2. พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มุ่งเน้น การอนุรักษ์ฟื้นฟูการจัดการ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อม 3. พัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว 4. ส่งเสริมภาพลักษณ์เมืองการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่สากล

และ 5. พัฒนาบุคลากรและสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวแบบบูรณาการทุกภาคส่วน โดยขับเคลื่อนด้วย 5 ยุทธศาสตร์ 15 กลยุทธ์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสู่สากล ประกอบด้วย **กลยุทธ์ที่ 1.1** การพัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวสู่สากล **กลยุทธ์ที่ 1.2** การพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสู่สากล และ**กลยุทธ์ที่ 1.3** การสร้างโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและระบบเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดใกล้เคียงและกลุ่มประเทศอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย **กลยุทธ์ที่ 2.1** การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับคามนิยมในปัจจุบัน และยกระดับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในเชิงพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน **กลยุทธ์ที่ 2.2** การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและ**กลยุทธ์ที่ 2.3** การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย **กลยุทธ์ที่ 3.1** การพัฒนามาตรฐานสินค้าและบริการการท่องเที่ยว **กลยุทธ์ที่ 3.2** การพัฒนากิจกรรม นวัตกรรมและเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยว และ**กลยุทธ์ที่ 3.3** การส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจเพื่อพัฒนาการค้าการลงทุนด้านการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่สากล ประกอบด้วย **กลยุทธ์ที่ 4.1** การป้องกันและรักษาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว **กลยุทธ์ที่ 4.2** การพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการตลาดท่องเที่ยว และ**กลยุทธ์ที่ 4.3** การสร้างและเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจและภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างความเข้มแข็งของ
เครือข่ายการท่องเที่ยว ประกอบด้วย **กลยุทธ์ที่ 5.1** การพัฒนาทรัพยากรบุคคล
รองรับการท่องเที่ยวสู่สากล **กลยุทธ์ที่ 5.2** การสร้างและพัฒนากลไก
ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และ**กลยุทธ์ที่ 5.3** การส่งเสริมการมี
ส่วนร่วมของเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ผลการประเมินยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง
ด้วยการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินยุทธศาสตร์ในแต่ละประเด็นจากหน่วยงาน
ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว โดยมีความคิดเห็นสอดคล้อง
และเหมาะสมกับยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพท่องเที่ยวจังหวัดตรัง อยู่ในระดับ
มากที่สุด ดังตารางแสดงผลการประเมินแผนยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพการ
ท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ในตารางที่ 3 มีดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการประเมินยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

วิสัยทัศน์	ภาครัฐ		ภาคเอกชน		ภาคประชาชน		นักท่องเที่ยว		รวม	
	\bar{X}	S.D. ระดับ	\bar{X}	S.D. ระดับ	\bar{X}	S.D. ระดับ	\bar{X}	S.D. ระดับ		
“ตรัง” เมืองการท่องเที่ยว เชิงนิเวศแบบบูรณาการ อย่างยั่งยืนสู่สากล	4.02	0.74 มาก	4.74	0.46 มาก	4.70	0.54 มาก	4.54	0.54 มาก	4.50	0.57 มาก
			ดีที่สุด		ดีที่สุด		ดีที่สุด			ดีที่สุด
ประเด็นยุทธศาสตร์	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน	นักท่องเที่ยว	รวม					
	\bar{X}	S.D. ระดับ	\bar{X}	S.D. ระดับ	\bar{X}	S.D. ระดับ	\bar{X}	S.D. ระดับ	\bar{X}	S.D. ระดับ
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการท่องเที่ยว สากล	3.77	0.76 มาก	4.46	0.70 มาก	4.32	0.63 มาก	4.33	0.75 มาก	4.22	0.71 มาก
			ดีที่สุด		ดีที่สุด		ดีที่สุด			ดีที่สุด
2. ยุทธศาสตร์การฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน	3.75	0.85 มาก	4.57	0.59 มาก	4.47	0.58 มาก	4.54	0.67 มาก	4.33	0.67 มาก
			ดีที่สุด		ดีที่สุด		ดีที่สุด			ดีที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการประเมินยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

ประเด็นยุทธศาสตร์	ภาครัฐ		ภาคเอกชน		ภาคประชาชน		นักท่องเที่ยว		รวม						
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ			
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยว	3.72	0.84	มาก	4.51	0.64	มากที่สุด	4.50	0.56	มากที่สุด	4.13	0.67	มาก	4.22	0.68	มากที่สุด
4. ยุทธศาสตร์การสร้างความปลอดภัยและส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่สากล	3.65	0.89	มาก	4.44	0.62	มากที่สุด	4.36	0.63	มากที่สุด	4.21	0.68	มากที่สุด	4.17	0.71	มาก
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการท่องเที่ยว	3.66	0.93	มาก	4.43	0.71	มากที่สุด	4.33	0.62	มากที่สุด	4.29	0.67	มากที่สุด	4.18	0.73	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง พบว่า **ด้านวิสัยทัศน์** คือ “ตรัง” เมืองการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนสู่สากล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.57$)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสู่สากล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.71$)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.67$)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.68$)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่สากล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17, S.D. = 0.71$) และ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18, S.D. = 0.73$)

สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล

การศึกษา ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง เป็นการกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดตรัง เป็นเมืองที่มีเสน่ห์น่าค้นหา เหมาะแก่การท่องเที่ยวแบบเนิบช้าและเรียบง่าย นักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าจากประสบการณ์ท่องเที่ยวและรูปแบบการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากความเป็นอยู่ รวมทั้งยังมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีความสวยงามที่อาจดูเรียบง่าย แต่มีความลึกซึ้งในบริบท ตลอดจนแง่มุมที่น่าค้นหาและเรียนรู้ สำหรับการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังมีจุดเด่นในด้านแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางทะเลที่มีความสมบูรณ์ มีขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ สามารถสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนาวลัย ดันติเอกรัตน์ [19] โดยมีสินค้าของที่ระลึก

ประจำจังหวัดที่สร้างชื่อเสียงระดับประเทศ ประกอบกับประชาชนจังหวัดตั้งส่วนใหญ่เป็นเจ้าบ้านที่ดีและมีอัธยาศัยไมตรีจิตสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wipada Thaothampitak and Naree Weerakit [20] อีกทั้งมีระบบคมนาคมขนส่งที่ครอบคลุมทุกด้านทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต ด้านจุดด้อยของการท่องเที่ยวจังหวัดตั้งยังคงขาดการวางแผนเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวแบบบูรณาการร่วมกันจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิชัย มั่งเรืองสกุล [21] นอกจากนี้โครงสร้างพื้นฐานหลักและเส้นทางคมนาคมไม่เพียงพอและไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ยังขาดการเชื่อมโยงระบบขนส่งสาธารณะกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง สอดคล้องกับงานวิจัยของอรรถวิทย์ นุ่นตา [22] อีกทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวขาดการต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่า รวมไปถึงขาดแคลนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ และทักษะวิชาชีพเฉพาะ การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดตั้งยังมีน้อยตลอดจนดำเนินการไม่ต่อเนื่องและเป็นระบบสอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา รักขพันธ์ [23] ที่สำคัญงบประมาณไม่เพียงพอและต่อเนื่องส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดให้มีความสวยงาม และได้มาตรฐานในระดับสากล สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทร วัฒนาพร [24] และจันทร์จิรา ศรีทวี [25] สำหรับด้านโอกาสที่ถือเป็นปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนของการท่องเที่ยวจังหวัดตั้งมาจากการได้เข้าเป็นกลุ่มจังหวัดในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ (IMT-GT) ประกอบกับการเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ BRIC ส่งผลให้นักท่องเที่ยวจากประเทศจีนเดินทางเข้ามาเที่ยวจังหวัดตั้งเพิ่มมากขึ้น และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ทำให้เข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น การขยายตัวของสายการบินต้นทุนต่ำส่งผลให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการเดินทางซึ่งนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งกระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นทำให้จังหวัดตั้งเป็นเป้าหมายที่สำคัญของนักท่องเที่ยวที่นิยมการท่องเที่ยวรูปแบบดังกล่าว ยิ่งไปกว่านั้นรัฐบาลให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวซึ่งเป็น

แหล่งสร้างรายได้ที่สำคัญของประเทศและเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้กับชุมชนได้พึ่งพาตนเอง โดยมีนโยบายสนับสนุนและกระตุ้นการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูวนิดา คุณผลิน [26] อย่างไรก็ตาม มีอุปสรรคของการพัฒนาท่องเที่ยวของจังหวัดตรังที่เกิดจากภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจโลกและในประเทศ ตลอดจนปัญหาภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด และการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวการสร้างสถานการณ์ความไม่สงบในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านการรักษาความปลอดภัย นอกจากนี้ สถานการณ์การแข่งขันแย่งชิงนักท่องเที่ยวของจังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้านที่สูงขึ้นอีกทั้งการเปิดเสรีอาเซียนส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีทักษะไปยังสถานประกอบการที่ให้รายได้และสวัสดิการที่สูงกว่า ที่สำคัญมีข้อจำกัดด้านระเบียบข้อบังคับในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตรังที่ควบคุมดูแลจากหน่วยงานภาครัฐ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพจน์ สุวรรณฉวี [9] ซึ่งกล่าวว่าอุปสรรคเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ แต่สามารถหาหนทางป้องกันแก้ไขร่วมกันได้

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรังจากการใช้เทคนิควิธีวิเคราะห์ SWOT และเทคนิคสังเคราะห์ด้วยตาราง TOWS Matrix เพื่อให้ได้ประเด็นยุทธศาสตร์ตลอดจนกลยุทธ์ในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง หลังจากนั้นประเมินยุทธศาสตร์ที่ได้จากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวทั้ง 4 ภาคส่วน ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว ผลจากการประเมินทำให้ได้ยุทธศาสตร์ที่มีความเป็นไปได้เป็นประโยชน์ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยวจังหวัดตรังอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสู่สากล มุ่งเน้นพัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศของจังหวัดตรังให้ได้มาตรฐาน พัฒนาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวหลักและรอง มีการจัดทำป้ายสื่อความหมายและป้ายประชาสัมพันธ์ที่เป็นสากล ตลอดจนปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวสำหรับรองรับคน

พิการและผู้สูงอายุให้มีมาตรฐาน สอดคล้องกับที่ ธงชัย ภูวนาถวิจิตร [27] ระบุว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความสำคัญในด้านการพัฒนาเส้นทางการเดินทางและการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวได้อย่าง สะดวกรวดเร็ว ทั้งนี้ Fakhrieh Majed Qasim Darabseh [28] ชี้ให้เห็นว่าโครงสร้าง พื้นฐานและเส้นทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่สำคัญมากสำหรับการ ดึงดูดนักท่องเที่ยวของประเทศจอร์แดน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การฟื้นฟูและพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพและยกระดับแหล่ง ท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพ ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวเสื่อมโทรม พัฒนา คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่นของ จังหวัดตรัง ตลอดจนยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับที่เจษฎาพร ปราบณรงค์ [29] ระบุว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในประเด็นยุทธศาสตร์การที่ควรให้ความสำคัญใน การดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งคณิงภรณ์ วงเวียน [30] เสริมว่า การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาการ ท่องเที่ยวของเกาะเสม็ด จังหวัดระยองให้เกิดความยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การ พัฒนาสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยว มุ่งเน้นจัดตั้งสถาบันกลาง เพื่อพัฒนาและประเมินมาตรฐานสินค้าและบริการของจังหวัดตรัง ส่งเสริมการ สร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า OTOP ผ่านทรัพยากรที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น ส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยวตรัง 12 เดือน สอดคล้องกับที่ ภูมิชัย มั่งเรืองสกุล [21] ชี้ให้เห็นว่า การร่วมกันพัฒนาสินค้า ทางการท่องเที่ยวถือเป็นแนวทางในการยกระดับสินค้าการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน และน่าสนใจ ซึ่ง อนุรัตน์ อินทร [31] เห็นว่า การกระตุ้นการท่องเที่ยวให้ มีความสำคัญในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายและครอบคลุม ตลอดทั้งปี ทั้งนี้ ธงชัย ภูวนาถวิจิตร [27] เสริมว่า การพัฒนาองค์ประกอบด้านการ ท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ต้องครอบคลุมตัวแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเปรียบเสมือนสินค้าที่สำคัญ

ทางการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่สากล มุ่งเน้นประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเพื่อสร้างภาพลักษณ์และความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง เพิ่มการป้องกันดูแลรักษาความปลอดภัย พัฒนาระบบเฝ้าระวังสุขอนามัยที่มีมาตรฐาน ส่งเสริมการกระจายตลาดการท่องเที่ยวอย่างสมดุลในเชิงพื้นที่และเวลา พัฒนาตลาดท่องเที่ยวตรงออนไลน์ ตลอดจนประสานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน สอดคล้องกับที่ อนุรัตน์ อินทร [31] ระบุว่า การส่งเสริมพัฒนาการประชาสัมพันธ์และการตลาดท่องเที่ยวกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านจะช่วยให้เป็นที่รู้จักตลอดจนเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาดท่องเที่ยว สำหรับ จันท์ทิมา ปราบทุกข์ [32] เห็นว่า ควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์การส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและควรจัดทำโครงการทำสื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเพื่อสื่อสารและสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ทั้งนี้ ธวัชชัย หนูวรรณ [33] ชี้ให้เห็นว่า การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เป็นยุทธวิธีสำคัญในการสร้างความเข้าใจและสร้างความเชื่อมั่นให้กับการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการท่องเที่ยว มุ่งเน้นประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาแรงงานวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสอดคล้องกับการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวในอาเซียน พัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวและการกระจายรายได้ พัฒนาคุณภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง ส่งเสริมการพัฒนาและระบบฐานข้อมูลจัดเก็บองค์ความรู้ของชุมชน ตลอดจนพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของเครือข่ายทุกภาคส่วน สอดคล้องกับที่ อนุรัตน์ อินทร [31] ระบุว่า การให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวตลอดจนพัฒนาความร่วมมือภาครัฐและเอกชนเพื่อการทำงานร่วมกันส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการทุกภาคส่วน ซึ่ง Beaumont and Dredge [34] ชี้ให้เห็นว่า ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นของการจัดการท่องเที่ยวชุมชนในควีนแลนด์ ประเทศออสเตรเลียเกิดจากการเป็นเครือข่ายที่สำคัญระหว่างรัฐบาล เอกชนและประชาชน ทั้งนี้ ทิพาพร พิมพิสุทธ์ [35]

เสริมว่า การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นใช้กลยุทธ์การจัดการประชุมสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้เกิดความชัดเจนด้านทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังควรกำหนดนโยบายเรื่องการกำหนดสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายเพื่อให้จังหวัดตรังมีสัดส่วนงบประมาณประจำปีขั้นต่ำสำหรับการนำไปใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนตามยุทธศาสตร์และโครงการในแต่ละปีอย่างชัดเจน เพื่อเป็นหลักประกันความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์

2. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรปรับแก้หรือผ่อนปรนระเบียบข้อบังคับในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในความดูแลของหน่วยงานราชการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมน้อย เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ มีมาตรฐานและสามารถรองรับการท่องเที่ยวที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- [1] Kamali, M. H. (2011). *Tourism and the Halal Industry: A Global Shariah Perspective in the World Islamic Tourism Forum 2011*, unpagged. 12-13 July 2011 the Global Islamic Tourism Organisation (GITO) Malaysia and the International Institute of Advanced Islamic Studies (IAIS). Kuala Lumpur Malaysia: the International Institute of Advanced Islamic Studies (IAIS).

- [2] Kwanmeuang, J., Thanarat, V., Ramnoo, D., & Preedasuttijit, R. (2014). *Definition and Importance of the Tourism Industry*. Chonburi: Burapa University. Retrieved on November 30, 2016, from <https://tourismatbuu.wordpress.com>.
- [3] Homcheun, S. (2012). *World Tourism Situation Report 2030*. Bangkok: TT Review Magazine. Retrieved on February 27, 2016, from <http://www.tatreviewmagazine.com/mobile/index.php/menu-read-web-etatjournal/menu-2012/menu-2012-jan-mar/62-12555-conference-future-tourism>.
- [4] Regional News Team. (2017). "Tourism 2017" to Revive Thai economy. Bangkok: Thairath Newspaper. Retrieved on March 9, 2560, from <http://www.thairath.co.th/content/825285>.
- [5] Trang Office. (2013). *Development Plan for Trang Province 2014-2017*. Trang: n.p.
- [6] Tourism Authority of Thailand. (2015). *Tourism Authority of Thailand Info*. Bangkok: Tourism Authority of Thailand. Retrieved on February 27, 2016, from <http://www.tatnewsthai.org/detail.php?newsID=3759>.
- [7] Department of Tourism. (2015). *Domestic Tourist Arrivals in 2014 by Region*. Bangkok: Department of Tourism. Retrieved on February 27, 2016, from <http://www.tourism.go.th/home/details/11/221/24333>.
- [8] Varakulwit, S. (2008). *Orientation of Tourism Industry*. Bangkok: Sam Lada.
- [9] Ganhajan, T. (2015, June 19). "The carrying capacity of tourism potential in Trang", Banmuang. 15.

- [10] Bouchume, K. (2009). *Potential of Palian Sub-District, Trang Province for Tourist Attractions*. Independent Study. Khonkaen: Khonkaen University.
- [11] Trang Office. (2009), *Trang Development Plan 2010-2013*. Trang: n.p.
- [12] Kanyook, M., Khunweechuay, M., Naka, T., & Deeprom, N. (2009). *The Potential of the Marine Sustainable Tourism Products and the Sustainable Tourism Trend on Seacoast and Island, and Tourist Behavior in Three Marine Areas: Andaman Sea, Songkhla Lake, and the Gulf of Thailand*. Research report. Bangkok: The Thailand Research Fund.
- [13] Chuaybamrung, T. (2009). *Koh Chang... Marine Travel on Knowledge Base*. Research Report. Bangkok: The Thailand Research Fund.
- [14] Buhalis, D. (2000). Marketing the Competitive Destination of the Future. *Tourism Management*, 21(1), 50-51.
- [15] Chunhapandarak, C. (2001). *Business Policy and Strategic Management* (3rd Ed.). Bangkok: Documentation Center and Suan Dusit Rajabhat Institute.
- [16] Saengpikul, A. (2013). *Research Methods in Tourism and Hospitality*. Bangkok: Dhurakij Pundit University.
- [17] Miles, M.B., & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- [18] Humphrey, A. (1960). *SWOT*. Retrieved on March 16, 2016, from <http://adisonx.blogspot.com/2012/10/swot-analysis.html>.

- [19] Tittiekarat, T. (2010). *Satisfaction in the Control of Safety in Life and Property and the Loyalty of Tourists in Trang Province*. Independent study. Phitsanulok: Naresuan University.
- [20] Thaothampitak, W., & Weerakit, N. (2012). *Tourist motivation and satisfaction: The case study of Trang Province, Thailand*. Research Report. Phuket: Prince of Songkhla University.
- [21] Mangruengsakul, P. (2012). *The Strategies for Sustainable Tourism Development of Nakhonrachasima Province*. Doctoral Dissertation. Pathumthani: Valayaalongkorn Rajabhat University.
- [22] Noonta, A. (2011). *Guidelines for Tourism Development at Pakmeng Beach, Sikao District, Trang Province*. Independent Study. Khonkaen: Khonkaen University.
- [23] Rugkaphan, S. (2010). *The Learning Sites for the Community Based Tourism Planning: A Case Study of the Network of Trang Basin Community Organization/NTBC, Trang Province*. Master Thesis. Songkhla: Thaksin University.
- [24] Wattanapom, S. (2012). *Integrated Strategic Management of Tourism in the Samutsakhon Province*. Doctoral dissertation. Bangkok: Sripatum University.
- [25] Sritawee, J. (2010). *Roles of the Tourist Guide Participation on the Environment Preservation for Tourism in Changwat Trang and Satun*. Independent Study. Songkhla: Prince of Songkla University.

- [26] Kunpalin, P. (2007). *Development Administration in Bangkok Metropolitan Area: A Study of the Integrated Tourism Strategies*. Doctoral Dissertation. Bangkok: Ramkhamhaeng University.
- [27] Phuwanatwichai, T. (2010). *Integrated Strategic Planning of Tourism Development on The R3A Northern Economic Corridor (Chiang Rai-Kunming)*. Doctoral Dissertation. Chiang Rai: Mae Fah Luang University.
- [28] Majed, Q., & Darabseh, F. (2010). *A Strategy for the Development of a Tourism trail of the Decapolis site in Northern Jordan*. Doctoral Dissertation. United Kingdom: The University of Birmingham.
- [29] Bprapnarong, J. (2010). *Strategic Planning for Integrated and Sustainable Tourism Development in Songkhla*. Independent Study. Phitsanulok: Naresuan University.
- [30] Wongwien, K. (2012). *Strategic Development of Sustainable Ecotourism: A Case Study of Samed Island, Rayong Province*. Doctoral Dissertation. Bangkok: Phranakhon Rajabhat University.
- [31] Intorn, A. (2008). *Chiangrai Strategic Plan for Establishment of Tourism Linkage Center in the Upper Greater Mekong Sub-Region*. Doctoral Dissertation: Chiangrai Rajabhat University.
- [32] Prabtuk, C. (2009). *People Participation in Eco-Tourism Development Strategy, Tambon Bang Poe, Muang District, Suratthani Province*. Master Thesis. Suratthani: Suratthani Rajabhat University.

- [33] Noowan, T. (2007). *The Strategies for Mangrove Jungle Preservation: A Case Study of Ban Laem Ma Kham, Tambon Khao Mai Keaw, Amphur Sikao, Trang Province*. Master Thesis. Phuket: Phuket Rajabhat University.
- [34] Beaumont, N., & Dredge, D. (2010). Local Tourism Governance: A Comparison of Three Network Approaches. *Journal of Sustainable*, 18(1), 7-28.
- [35] Pimpisut, T. (2009). *Development Strategy of the Reservoir Area of Bhumibol Dam for Eco-Tourism Promotion*. Research Report. Bangkok: Ramkhamhaeng University.